

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta ta' l-10 ta' Gunju, 2005

Citazzjoni Numru. 68/2000/1

HSBC Bank Malta p.l.c.

Versus

High Flyer Services Limited u Albino Micallef

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda titlob ir-radd ta' self.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi b'kuntratt tal-15 ta' Mejju 1998 fl-atti tan-Nutar Roland Wadge is-soċjetà attriċi kienet tat b'self lis-soċjetà konvenuta ħmistax-il elf lira (Lm15,000) bl-ogħla mgħax li tagħti l-ligi. B'kuntratt ieħor li sar ukoll fil-15 ta' Mejju 1998 fl-atti tan-Nutar Roland Wadge is-soċjetà attriċi kienet tat lis-soċjetà konvenuta faċilità ta' *overdraft* sa ħmistax-il elf lira (Lm15,000).

Fuq dawn iż-żewġ kuntratti l-konvenut Albino Micallef kien intrabat b'ħala garanti *in solidum* mas-soċjetà konvenuta biex jagħmel tajjeb għall-obbligazzjonijiet tagħha. Il-garanzija li ta l-konvenut hija regolata wkoll bi tliet kitbiet: waħda tas-6 ta' Jannar 1998 għal għaxart elef lira

(Lm10,000); oħra tas-16 ta' Marzu 1998, ukoll għal għaxart elef lira (Lm10,000); u oħra tal-15 ta' Mejju 1998 għal tletin elf lira (Lm30,000).

L-attriċi għandha l-jedd illi titlob ir-radd tas-self meta trid.

Meta saret il-kawża d-dejn tal-konvenuti kien ta' disgħa u għoxrin elf, tmien mija u erbgħin lira u tlieta u għoxrin ċenteżmu (Lm29,840.23) fuq l-*overdraft*, bl-imgħax bit-tmienja fil-mija (8%) fis-sena mit-23 ta' Novembru 1999, u ta' ħmistax-il elf, tmien mija u ħamsa u tletin lira u wieħed u disgħin ċenteżmu (Lm15,835.91) fuq is-self, bl-imgħax bit-tmienja fil-mija (8%) fis-sena mit-23 ta' Novembru 1999.

Billi għalxejn sejñet lill-konvenuti, b'ittra ufficjali ta' l-1 ta' Novembru 1999, biex iħallsu, l-attriċi fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti, wara li tgħid illi l-konvenuti flimkien *in solidum* għandhom jagħtuha ħamsa u erbgħin elf, sitt mija u sitta u sebgħin lira u erbatax-il ċenteżmu (Lm45,676.14), tikkundannahom *in solidum* sabiex iħallsuha dik is-somma, bl-imgħax bit-tmienja fil-mija (8%) fis-sena mit-23 ta' Novembru 1999, u bl-ispejjeż.

Il-konvenut Albino Micallef ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. il-kuntratti li fuqhom is-soċjetà attriċi qiegħda tibni t-talbiet tagħha huma nulli u ma jiswewx għax meta l-eċċipjent iffirmahom f'ismu u f'isem is-soċjetà konvenuta ma kellux il-kapaċità mentali biex jagħti l-kunsens tiegħu; u
2. is-somma mitluba hija wisq għax kienu saru ħlasijiet akkont.

Is-soċjetà konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. il-kuntratti li fuqhom is-soċjetà attriċi qiegħda tibni t-talbiet tagħha huma nulli u ma jiswewx għax meta Albino Micallef iffirmahom f'ismu u f'isem is-soċjetà eċċipjenti ma kellux il-kapaċità mentali biex jagħti l-kunsens tiegħu;
2. is-somma mitluba hija wisq għax kienu saru ħlasijiet akkont; u
3. fil-kalkolu ta' l-ammont li għandhom jagħtu l-konvenuti sar żball u l-ammont mitlub huwa aktar minn dak li għandhom jagħtu.

Inqisu l-ewwel l-eċċezzjoni ta' nullità mressqa miż-żewġ konvenuti.

Fuq il-kuntratti ta' self u ta' *overdraft* li saru b'att pubbliku, għas-soċjetà konvenuta ma deherx il-konvenut Albino

Micallef iżda deher l-Avukat (illum Onor. Imħallef) Tonio Mallia, li deher f'dik il-kwalità b'setgħa awtonoma ġejja mill-istatut u l-*memorandum* tas-soċjetà. Għalhekk, billi s-setgħa ta' dak li deher għas-soċjetà ma kinitx ġejja mingħand il-konvenut Albino Micallef, kull nuqqas ta' kapaċità ta' Albino Micallef ma jolqotx ukoll lis-soċjetà.

Għalhekk l-eċċezzjoni ta' nullità, safejn mogħtija mis-soċjetà konvenuta, hija miċħuda.

Safejn l-eċċezzjoni saret mill-konvenut, is-soċjetà attriċi qiegħda tgħid illi n-nullità ma setgħetx tressqet b'eċċezzjoni iżda kellha ssir azzjoni ta' rexxissjoni.

L-art. 1266 tal-Kodiċi Ċivili jgħid hekk:

Eċċezzjoni ta' nullità.

1226. (1) L-eċċezzjoni ta' nullità tista', f'kull żmien, mogħtija minn dak li jkun imħarrek għall-esekuzzjoni tal-kuntrafil-każijiet kollha li fihom huwa nnifsu seta' jagħtix rexxissjoni.

(2) Din l-eċċezzjoni ma taqax taht il-preskrizzjoni stabbilita fl-artikoli 1222 u 1224.

Dan juri illi f'kull każ fejn parti f'kuntratt tista' tmexxi għar-rexxissjoni tal-kuntratt, tista' wkoll tagħti l-eċċezzjoni ta' nullità, u l-eċċezzjoni ma hijiex milquta bil-preskrizzjoni li tolqot l-azzjoni, għax *quæ temporalia sunt ad agendum perpetua sunt ad excipiendum*.

Il-konvenut seta' għalhekk jagħti l-eċċezzjoni ta' nullità u ma kellux għalfejn imexxi b'azzjoni ta' rexxissjoni.

Naraw issa jekk il-konvenut kellux il-kapaċità li trid il-liġi biex seta' jintrabat bħala garanti.

L-art. 968 tal-Kodiċi Ċivili jgħid hekk.

Persuni li m'għandhomx l'użu tar-raġuni.

968. Kull kuntratt magħmul minn persuna li m'għandhiex l-użu tar-raġuni, jew li tkun għad ma għalqitx seba' snin, huwa null.

Il-konvenut ressaq biex jixhdu lil tobba li kien taht il-kura tagħhom u dawn qalu illi, fiż-żmien meta saru l-kuntratti, il-konvenut kemm għax kellu marda organika u kemm minħabba l-mediċini li kien jieħu ma kellux setgħat mentali ta' fehma u ta' rieda, u kien ibati minn *mania* u *paranoia* u kellu wkoll dipendenza fuq il-mediċinali li kien jieħu, u dawn kollha kienu joħloqlu konfużjoni f'moħħu.

Il-qorti hija sodisfatta illi meta saru l-kuntratti li bihom intrabat il-konvenut dan ma kellux l-użu tar-raġuni u għalhekk il-kuntratti, safejn jorbtu lilu, ma jiswewx.

Għalhekk tilqa' l-eċċezzjoni ta' nullità mressqa mill-konvenut.

Is-soċjetà konvenuta ressqet l-eċċezzjoni ta' ħlas u illi s-somma mitluba mill-attriċi hija wisq, iżda ma ressqet ebda prova biex issaħħaħ dawn l-eċċezzjonijiet li, għalhekk, ma jistgħux jintlaqqgħu.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi tilqa' l-eċċezzjoni ta' nullità safejn imressqa mill-konvenut Albino Micallef, u għalhekk tiċhaċ it-talbiet tas-soċjetà attriċi magħmula kontra l-konvenut; tiċhaċ l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà konvenuta u tikkundanna lill-istess soċjetà tħallas lill-attriċi ħamsa u erbgħin elf, sitt mija u sitta u sebgħin lira u erbatax-il ċenteżmu (Lm45,676.14) flimkien ma' l-imgħax mitlub fiċ-ċitazzjoni.

L-ispejjeż tal-konvenut Albino Micallef tħallashom is-soċjetà attriċi; l-ispejjeż l-oħrajn kollha tħallashom is-soċjetà konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----